

Adela

Mednarodni festival generativnih umetnosti

Tretja izdaja Adele, mednarodnega festivala generativnih umetnosti, se osredotoča na trajnostno računalniško ustvarjalnost, ki lahko kot generativna sila podpre snovanje alternativnih modelov mišljenja in interakcije med okoljem, tehnologijo in ljudmi.

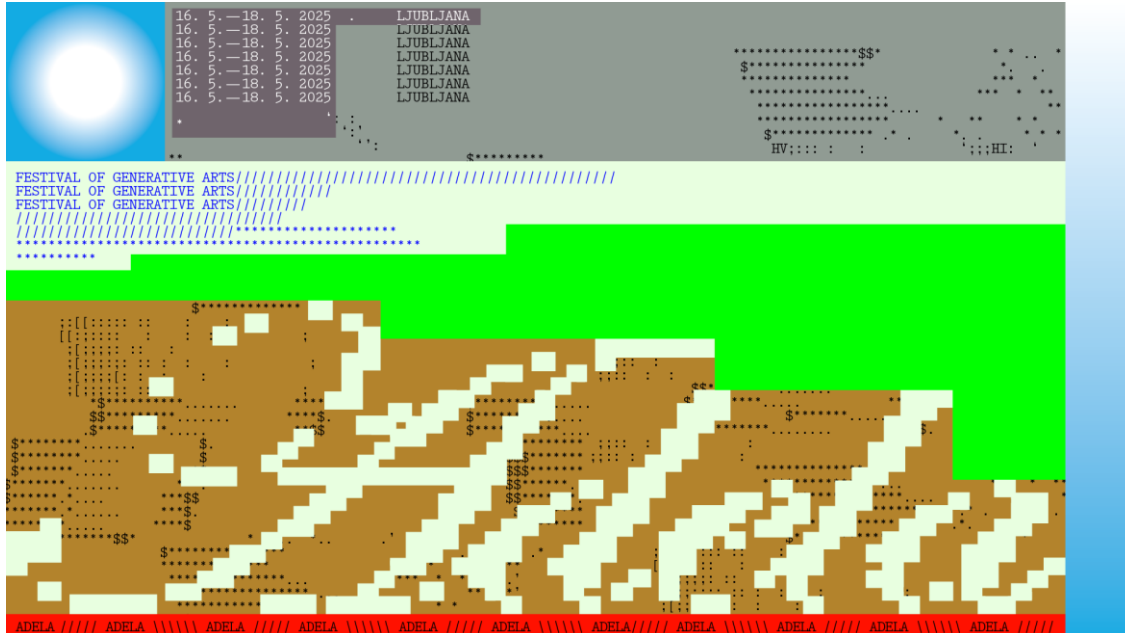
Osrednji dogodek v soboto, 17. maja, v Kinu Šiška

- 10.00 | XYscope.js – kodiranje v živo za osciloskope (delavnica)
- 16.00 | Parameter – sejem generativnih umetnosti
- 19.00 | Alberto Harres: Arhe-spisi – Materialni spomin meje (odprtje razstave)
- 21.00 | Algorave – nastopi koderk in koderjev v živo

Spremljevalni program v osmo/zi

- 16. 5. ob 19.00 | From Scratch – improvizirano kodiranje v živo
- 18. 5. Ob 14.00 | Digitalni obrok: Federico Poni & Bérénice Serra (predstavitvi in pogovor)

Vstop prost!

Festival želi priklicati regenerativnost procesualnosti in kolektivnega delovanja kot upor prevladujočim tehno-kulturnim tokovom, ki stremijo k optimizaciji, poenotenju in praznemu posodabljanju na večni točki med inovacijo in zastarelostjo. S principi trajnostnega računalništva, ustvarjalnega kodiranja, medijskoarheološkega raziskovanja, odprte kode in eksperimentiranja z elektroniko raziskuje neuresničene potenciale razvejanih tehnoloških preteklosti in kliče k spremembi odnosov do virov ter produkcijskih procesov za vzpostavitev trajnostne tehnološke kulture. Hkrati poziva tudi k vzdržni ustvarjalnosti – umetniškemu raziskovanju znotraj omejitev in ritmov, ki presegajo kratkoročne projekte in privlačnost novosti, omogočajo premišljanje lastne vloge znotraj skupnosti in okolja ter se upirajo tako ekstraktivističnim praksam tehno-industrijskega kompleksa kot izčrpavajočim procesom v kulturni produkciji.

Adelo bomo zagnali na dogodku “**From Scratch**” z odprtim lineupom, improvizacijo kot osrednjim vodilom in aplavzom kot pravilom. Na sobotni **delavnici** bomo raziskovali ustvarjalno kodiranje na meji med zvokom in podobo za analogne osciloskope. **Sejem generativnih umetnosti** bo predstavil dela, ki ustvarjalno uporabljajo (re)generativne metode in združujejo raznolike nove in tradicionalne tehnike. Obiskovalcem bo omogočil podporo ustvarjalk z nakupom dostopnih del, primernih za majhne digitalno-analogne umetnostne zbirke. **Razstava** letošnjega nagrajenca sejma Parameter bo predstavila instalacijo, ki obravnava ozemeljske razmejitve kot minljive podatkovne oblike. Sledi **Algorave**, večer zvočnih in vizualnih nastopov, ki jih bo v živo kodirala mednarodna zasedba prvovrstnih performerjev in z občinstvom delila ljubezen do skupnosti in odprte kode. Adelo bomo zaključili ob **Digitalnem obroku**, ki bo posvečen zgodovini računalništva pred računalniki ter kolektivnemu zbiranju informacij in obveščanju z odprtokodnimi tehnologijami.

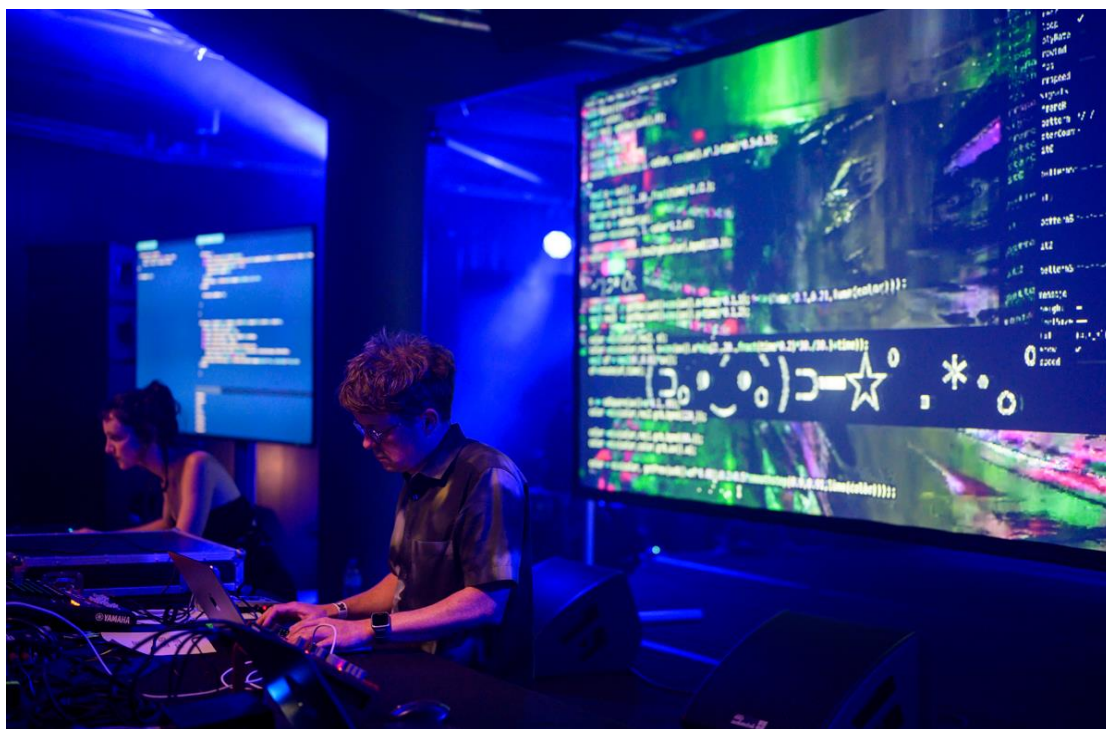

Algorave

Nastopi koderk in koderjev zvoka in slike v živo

Sobota, 17. 5. | 21.00–00.00 | Kino Šiška

Na AV večeru eksperimentalne klubske elektronike bodo tokrat koderke in koderji vaše korake programirali z noisom, glitchi, breaki in osciloskopi. Silam iz domačega live coding vozlišča Toplap Slovenija, **Blažu Pavlici** in **Princu Luciji**, se na odru pridružuje čezoceanska ekipa performerjev: algoveteranka **Shelly Knotts**, šepetalec analognim napravam **Ted Davis** in neizprosni lomilec glasbe **c_robo_**. Za prvovrstno draženje vaših vidnih živcev bodo skrbeli **BubblesFractals**, **Sarah GHP** in **Savamala**.

Parameter

Sejem generativnih umetnosti

Sobota, 17. 5. | 16.00–20.30 | Kino Šiška

Sejem Parameter je namenjen predstavitvi in prodaji del, ki ustvarjalno uporabljajo (re)generativne metode in razvijajo alternativne pristope k umetniški produkciji, uporabi materialnih virov in povezovanju s svetom v stanju številnih kriz.

Letos sejem predstavlja deset umetnic_, ki v svoji praksi prepletajo nove in tradicionalne tehnike, ročne in strojne procese, eksperimentalno prehajajo med digitalnim in analognim ter svoje delo temeljijo na načelih odprte kode, ustvarjalnega kodiranja in trajnostnega računalništva.

Vabimo vas, da se povežete z mednarodno skupnostjo umetnic_ in z nakupom malih del podprete transformativne prakse in estetike, ki izzivajo sisteme priporočanja, umetnostne trge in projektno naravnano produkcijo, poudarjajo pa skrb, dostopnost, prilagodljivost in odpornost.

Sodelujoči: Katarina Babič Derenda, Juan Manuel Escalante, Sarah Groff Hennigh-Palermo, Alberto Harres, Aleksandra Jovanić, Strahinja Jovanović, Rosemary Lee, Francis Nowak, Bérénice Serra, Adrian Samuel Stell Pičman

Alberto Harres: Arhe-spisi – Materialni spomin meje

Razstava nagrajenca sejma Parameter

Odprtje: Sobota, 17. 5. | 19.00

18. 5.- 27. 6. | 12.00-20.00 | Kino Šiška

V projektu Arhe-spisi umetnik Alberto Harres z lokalno glino materialno rekonfigurira obstoječa prizorišča. Lokacijsko specifična instalacija predstavlja fiktivno arheološko najdišče, kjer stroj samodejno razvozlava zapletene označbe na anahronističnem digitalnem podatkovnem nosilcu.

Društvo LJUDMILA, laboratorij za znanost in umetnost / Rozmanova ulica 12, 1000 Ljubljana / info@ljudmila.org

Keramična plošča z zapisi deluje kot spekulativno okno v časovno razvejanje območja, ki se udejanja s strojno interpretacijo. Nenehno razbiranje poganja delovanje tega ancestro-futurističnega artefakta kot protokola za časovno potovanje in proizvodnjo realnosti, ki odkriva nove, še neobstoječe terene.

Alberto Harres je brazilski umetnik in razvijalec programske opreme, ki živi v Bremnu v Nemčiji. Deluje na presečiščih umetnosti in tehnologije, njegova praksa pa se pogosto osredotoča na različne dimenzije jezika. V nedavnih projektih raziskuje ustvarjanje arhivov kot umetniško prakso ter njihove poetične in politične dimenzije.

XYscope.js

Kodiranje v živo za osciloskope

Sobota, 17. 5. | 10.00–16.00 | Kino Šiška

Osnovni elementi risanja pri ustvarjalnem kodiranju, kot so črta, pravokotnik, elipsa, oglišče itd., se na sodobnih zaslonih prikazujejo kot območja pikslov, zmehčana z glajenjem robov. V preteklosti so jih kot vektorsko grafiko upodabljale različne tehnologije, od risalnikov do osciloskopov, vsaka z edinstveno estetiko.

Ta delavnica se osredotoča na analogni osciloskop, laboratorijsko napravo za prikazovanje valovnih oblik elektronskih signalov s premikajočim žarkom elektronov v katodni cevi. Če ga preklapimo v način "XY", stereo zvočni signali krmilijo žarek in razkrivajo našo vektorsko grafiko v žarečem sijaju. Ob eksperimentiranju z generativnimi vizualnimi podobami in zvočnimi nihanji bomo na delavnici raziskovali odnos med sliko in zvokom.

Leta 2017 je Ted Davis izdal knjižnico za vektorske prikazovalnike XYscope za okolje Processing, leta 2019 pa še P5LIVE, okolje za kodiranje v živo s p5.js, ki deluje v brskalniku. Ti dve strasti – osciloskopi in kodiranje v živo – sta se končno združili v projektu XYscope.js, ki deluje v p5.js in omogoča kodiranje v živo z osciloskopi.

Ted Davis je medijski umetnik, oblikovalec in pedagog iz Združenih držav Amerike, ki trenutno živi v Švici, kjer poučuje oblikovanje interakcij na Inštitutu za digitalna komunikacijska okolja IDCE na Akademiji za umetnost in oblikovanje FHNW v Baslu. Njegovi odprtokodni projekti (basil.js, XYscope, P5LIVE, p5.glitch) oblikovalcem omogočajo kodiranje v programu Adobe InDesign, upodabljanje vektorske grafike na vektorskih zaslonih in skupinsko kodiranje v p5.js v realnem času iz spletnega brskalnika. Leta 2021 je za program p5.glitch prejel Basel Media Art Prize in štipendijo Processing Foundation Teaching Fellowship. Leta 2024 je prejel švicarsko nagrado za oblikovanje na področju medijev in oblikovanja interakcij za projekt P5LIVE.

Digitalni obrok

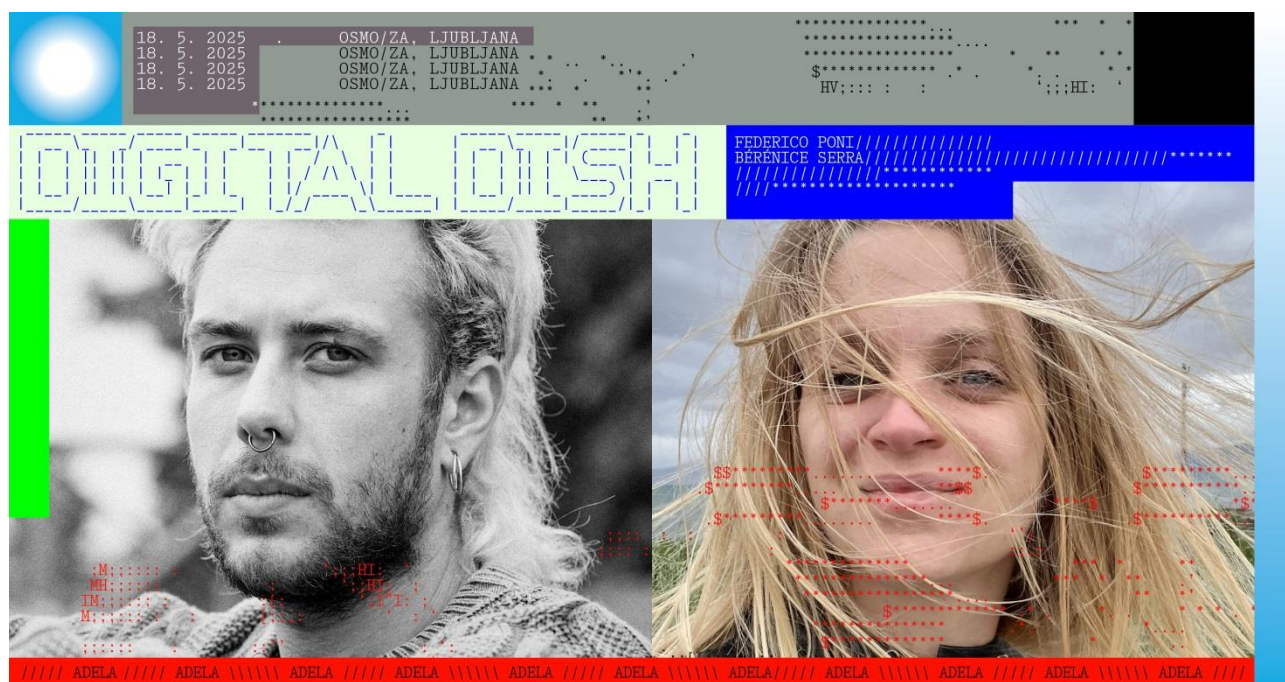
Predstavitvi in pogovor

Nedelja, 18. 5. | 14.00 | osmo/za

Adelin digitalni obrok bo letos posvečen skupnostnim praksam, ki predlagajo ponoven premislek komputacije, prevprašujejo razmerje med transparentnostjo, razpoložljivostjo in prikrivanjem podatkov ter izpostavljajo skrb kot način upora proti izkoriščanju.

Italijanski umetnik in raziskovalec Federico Poni, član skupnosti Habitat v vasici Cà de Monti, se ukvarja z “ruralnim računalništvom”, spekulativno prakso, ki predlaga vpeljavo novih načinov obravnave tehnologije – preko ritualnih, skupnostnih in pripovedovalskih pristopov.

Umetnica in raziskovalka Bérénice Serra, ki bo svoje delo razstavila tudi na sejmu Parameter, pa bo v svojem predavanju predstavila nekaj primerov skupnostnega zbiranja podatkov ter posledic namernih in naključnih razkritij občutljivih vojaških informacij ter odprla vprašanja o moči odprtih podatkov in ranljivosti infrastrukture.

Federico Poni***Promet pojenja******Luna vzide***

Spomin je bil nekoč kozmologija notranjega reda, prostori, v katerih je misel postala zemljevid in pot. "Naprava" (italijansko dispositivo iz latinskega dispositio) je takrat pomenila urejanje notranjega prostora, ustvarjanje poti v umu, pospravljanje sobe misli in njeno preoblikovanje v svetišče razmisleka. Bila je priklic, ki so ga poganjali osebne, a kolektivne zaznave in metaforizacije sveta.

Sodobna naprava se kaže kot prag med realnostjo in simbolom, komunikacijska avtocesta in portal za mehanično eksternalizacijo misli. Ob počasnem razgrajevanju čudenja se je pojavila serijskost kot življenska sila kapitalistične tehnike, ki na rastočem seznamu želja preko korenin domišljije vsak akt kontemplacije preoblikuje v podatkovno točko.

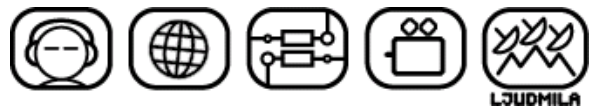
Če si poskušamo ponovno zamisliti "komputacijo" (latinsko computāre) kot ne-digitalno disciplino, kolektivno dejanje mišljenja in računanja, postane naprava odnos, ki zajame pomen, in struktura možnosti bivanja. Na obrobjih omrežja in v srcu ruralnih prostov, v katerih komputacija postane skupnostna, spomin pa se ne nabira na zunanjih strežnikih, temveč se nalaga v krajino, se pojavlja "ruralno računalništvo" – taktična deviacija k ponovnemu odkrivanju geste kot oblike vedenja in politiki počasnosti, ki nasprotuje brezobzirni hitrosti, ekstraktivizmu in standardizaciji današnjega tehno-kapitalističnega sistema.

Federico Poni živi v vasici, imenovani Cà de Monti. Je kuhinjski alkimist, spletni arhitekt, copy-and-paste heroj, ljubitelj vrtov, softverski ekolog, vzhajalec testa, zvočni entuziast, član prekariata, anarho-defetist, profesionallec v cvrtju, minister, založnik, (morda) prijatelj strojev in (zagotovo) sovražnik UI. Na Akademiji Brera v Milanu je študiral Nove tehnologije umetnosti, magistriral pa na programu Experimental Publishing inštituta Piet Zwart v Rotterdamu. Živi med hribi v toskanski Romanji, kjer sokurira projekt Habitat, v katerem tudi biva. Tam z veseljem obupuje nad svetom, medtem ko zanj išče protistrupe.

Bérénice Serra***O tihih in utišanih javnih virih***

Javni viri in odprti podatki so postali ključna orodja za razumevanje povezav med civilisti in vojaško infrastrukturo. Bérénice Serra v predavanju preuči dva projekta, pri katerih podatki, ki so jih ustvarili civilisti – naključno ali namenoma –, osvetlijo skrite dinamike vojaških operacij. V prvem projektu uporabniki aplikacij za vadbo, kot je Strava, nehote odkrivajo občutljive podatke o lokacijah vojaške infrastrukture, medtem ko na zemljevidu rišejo navidez nedolžne živalice. Z pritegovanjem pozornosti na tekaške poti vojakov razkrivajo meje vojaških baz, ki so bile prej

Društvo LJUDMILA, laboratorij za znanost in umetnost

skrite vsem na očeh. Drugi projekt se naslanja na prakse OSINT (Open Source Intelligence), pri katerih novinarji digitalno infrastrukturo uporabljajo kot orodje za spremljanje in dokumentiranje vojaških akcij. Livestream kamera v Gazi je med snemanjem uničenja stolpa Hajji ujela krhkost novinarske svobode na konfliktnih območjih, kjer digitalna infrastruktura postane tarča zaradi podatkov, ki jih zagotavlja.

Medtem ko prvi projekt preko aktivnosti civilistov razkrije podatke, ki naj bi za vedno ostali skrivni, drugi pokaže, kako OSINT prakse opolnomočijo civiliste pri aktivnem spremljanju in poročanju o vojaških operacijah. Serra ju je preobrazila v analogni deli – pobarvanko in srebroželinast odtis –, s katerima želi pozvati k ponovnemu razmisleku o političnem posmrtnem življenju odprtih podatkov. Prevprašujejo razmerje med transparentnostjo in nepreglednostjo, izpostavljenostjo in prikrivanjem, razpoložljivost in skrb v sistemih, ki so oblikovani za takojšen dostop in globalno izpostavljenost.

Bérénice Serra je medijska umetnica, ki živi in dela v Zürichu, in gostujoča profesorica na Akademiji za umetnost in oblikovanje v Baslu (FHNW). V svojem delu preko web-to-print knjig, spletnih projektov, kritičnega pisanja in instalacij raziskuje dinamike med vsebinami, ki jih generirajo uporabniki, in diseminacijo v času post-digitalnih omrežij. Leta 2022 je objavila rezultate večletnega raziskovalnega projekta Publication Tactique.

From Scratch

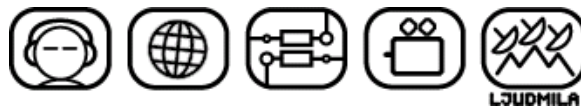
Večer improviziranega kodiranja v živo

Petek, 16. 5. | 19.00 | osmo/za

Vabimo vas, da se nam na predvečer osrednjega dogodka festivala Adela pridružite v osmo/zi, kjer se bo tudi letos odvijal From Scratch, večer improviziranega kodiranja v živo, na katerem lahko sodeluje in nastopa prav vsak.

From Scratch je sproščen jam session, ki ima le dve pravili:

1. Vsak livecoder ima na voljo natanko 9 minut, da ustvari glasbeno ali vizualno točko iz praznega zaslona.
2. Ne glede na rezultat – še posebej pa, če rezultata ni – MORA občinstvo nastopajočega nagraditi z aplavzom natanko 9 minut po začetku vnašanja kode.

Društvo LJUDMILA, laboratorij za znanost in umetnost

Adela

Mednarodni festival generativnih umetnosti

16.–18. maj 2025, Kino Šiška in osmo/za

Kuratorji programa: Maja Burja, Luka Frelih, Katja Pahor

Sodelujoči: Katarina Babič Derenda, BubblesFractals, c_robo_, Ted Davis, Juan Manuel Escalante, Sarah Groff Hennigh-Palermo, Alberto Harres, Aleksandra Jovanić, Strahinja Jovanović, Shelly Knotts, Rosemary Lee, Prince Lucija, Francis Nowak, Blaž Pavlica, Federico Poni, Bérénice Serra, Adrian Samuel Stell Pičman

Mednarodna komisija (sejem Parameter): Davide Bevilacqua, Maja Burja, Luka Frelih, Katja Pahor, Veerle Pennock

Produksijska ekipa: Maja Burja, Luka Frelih, Robert Mohorič, Katja Pahor

Asistenta produkcije: Staš Kramar, Tine Vrabič

Odnosi z javnostmi in promocija: Jan Drozg, Lina Steiner

Celostna grafična podoba: Eva Bevec

Fotodokumentacija: Katja Goljat, Matjaž Rušt

Videodokumentacija: Maj Vrenko

Tehnika: Črt Trkman, Valter Udovičić

Produkcija: Društvo Ljudmila, laboratorij za znanost in umetnost (2025)

Koprodukcija: Kino Šiška, revija Razpotja (DHG)

Soorganizacija: osmo/za, toplap.si, servus.at, Creative Coding Utrecht

S podpora Ministrstva za kulturo Republike Slovenije in Mestne občine Ljubljana.

Digitalni obrok v reviji Razpotja (XVI, 60)

Avtorja prispevkov: Federico Poni, Bérénice Serra

Zahvala: Carinarnica (DHG), Gregor Krpič, Aljoša Tarandek, Sara Vončina, Staš Vrenko